

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Laicorvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

ob quod crimen Episcopus ipso iure priuatur, cap. secundum de hereticis in 6. cap. quo iure 8. dist. cap. non ne 8. qu. 4. an interim inferior ab Episcopo auctorabit permutaciones? Nequaquam, sed & ipse Episcopus, qui pendente accusatione, imò & appellatione, non prohibetur Episcopalia iura exercere, glof. cap. fape de accusat. Coraf. tract. de off. elect. dig. & benef. Ecclesie cap. 5. in fin.

PRAXIS LAICORVM.

RESOLVT. CXXXIV.

- 1 Beneficia Clericis sunt conferenda, & amplia vt n. 4. 5. 6. 7. sed limita vt n. 9.
- 2 Laicus est incapax spiritualium, quod tamen cessat si alitit Pape dispensatio n. 8.
- 3 Beneficia quid in se contineant.

Laicis Beneficia Ecclesiastica conferri non possunt, & si conferantur, collatio erit nulla ipso iure, quamuis statim efficiantur Clerici.

1 Beneficia Ecclesiastica sunt Clericis conferenda, non autem laicis, cap. cum ab eo de rescript. cap. ex litteris de transactionibus cap. 2. de institutionibus & vbiq. tradunt communiter Doctores, Rebuffus in praxi tituli de Clericis, & a quibus, & quomodo creentur num. 4. Mandos. in regul. 24. de malè promotis num. 3. Lambert. de iure patr. lib. 2. par. 1. quæst. 7. artic. 7. num. 2. cum sequentibus Menochius de arbitrar. cal. 201. num. 33. Hoieda de incompatibilitate parte prima cap. fin. num. 71. cum sequentibus. Paris. de resignat. lib. 4. quæst. 2. num. 1. & per totum. Nauarr. consil. 1. de præbendis; Ratio est quia laicus est incapax spiritualium, cap. si quis deinceps 16. quæst. 7. cap. causam quæ de præscript. cap. quamuis de decimis, & beneficium est res spiritualis, cap. dilectis de præbendis, & Abb. ibi num. 16. & in capit. maioribus eodem tituli. num. 1. & 2. Rot. decif. 8. n. 1. & 2. de procuratoribus in antiquis, Cardinal. consil. 131. ad finem Hoieda, vbi supra sub dicto num. 71.

3 Nam omnia beneficia continent in se duo, nempe spiritualitatem, quod est principale, & temporalitatem, quod est accessorium, cap. Sanctorum §. quis 70. distinct. cap. eos qui 81. distinct. Oldradus consil. 166. num. 2. Sylua de benef. par. 1. qu. 1. num. 5. vers. quo ad tertium, Mandos. in regula Cancell. 22. qu. 4. nu. 2. Ita vt neque vna sola hora possit laicus habere beneficium Ecclesiasticum, Berous in cap. super litteris num. 72. de rescript.

4 Amplia quamuis ille, cui confertur beneficium incederet in habitum, & tonsuram, & reputaretur Clericus, quia si adhuc constaret de veritate, non teneret collatio beneficij, Staphylæus de litteris gratiæ tit. de expectatione, 9. forma expectatiuarum n. 24. vers. similiter purus laicus, & n. seq. Sylua de benef. 3. qu. 5. nu. 1. Gomez de expectationis n. 88. & fuit resolutum in Rot. 13. Decemb. 1547. teste Peregrino decif. 50. in manuscriptis lib. 1. Paris. latè d. q. 2. n. 19. cum seq. & licet ibi n. 20. & 21. dicat, quod hoc nullum habet contradictonem, scilicet quod in hoc casu non applicetur, nec locum habeat dispositio legis, Barbatius Philippus ff. de off. prætoris; Non tamen contradictonibus caret, quia adest glof. & Rotæ decisio contrarium tenentes, glof. est in cap. 2. glof. Tusc. de institutionibus, decisio Rotæ est 12. nota, quod Clericus de probationibus in antiquis, vbi n. 2. clarè dicitur, quod collatio facta non Clerico incedenti in habitum, & tonsuram, sit valida, & teneat. Tamen Staphylæus, & Gomez vbi supra, & Mandos. in dicta regula 24. qu. 4. num. 12. reprobant,

Praxis Aloys. Ricc. Pars IV.

tam dictam gl. quam Rotæ decisionem, & ita est tenendum, quando constat reuera laicum fuisse tempore collationis; In dubio tamen Clericus præsumitur si in possessione beneficij reperitur. Rot. d. decif. 12. num. 1. de probat. in antiquis, latè per Mascard. de probat. concl. 34. n. 1. & 2. & per totam.

5 Secundo amplia, vt nec talis collatio sustineatur licet statim post illam quis clericus efficiatur; nam cum collatio fuerit a principio ipso iure nulla, non conualescit Anchar. in cap. si eo tempore, n. 2. vers. item not. post glof. ibi verb. effectum de rescript. lib. 6. Peregr. d. decif. 50. lib. 1. Staphylæus, & Gomez, vbi supra.

6 Tertio ampliatur etiam si sit regularis, vel religiosus, nam ante tonsuram non potest obtinere beneficium, Ant. de Butr. in d. c. 2. sub n. 12. vers. de regularibus autem de inst. Rebuff. in tract. de pacif. possessor. n. 224. Lambert. de iure patr. lib. 2. par. 1. qu. 7. art. 3. nu. 1. & per totam.

7 Quarto ampliatur, vt etiam procedat in Clerico coniugato, quia quamuis potius priuilegio fori si concurrant in illo qualitates, Concil. Trid. sess. 23. c. 6. vers. in Clericis verò coniugatis, c. 1. de clericis coniugatis lib. 6. vbi omnes; Nouar. in prag. 2. sub rubr. de cleric. seu Diac. salu. in reliquis tamen habetur pro mero laico, & priuilegio Clericali non gaudet, vt in d. c. 1. de Clericis coniugatis vers. in cæteris lib. 6. & sic beneficium Ecclesiasticum nequit obtinere. Capra d. reg. 97. n. 23. Sylua de benef. p. 1. qu. 7. n. 17. & 3. p. qu. 5. n. 19. itaut neq. Episcopus dispensare valeat, vt Clericus coniugatus possit obtinere beneficium simplex, vt post Imol. Bellam. Panormitanum resoluunt Capra, vbi sup. n. 43. & Hoieda de incompatibilitate, 1. p. cap. final. nu. 77. vbi reprobant opinionem Speculatoris, Hostienf. & Ant. de Butr. contrarium tenentium per text. in c. Ioannes de Clericis coniugatis.

Limita nunc primo prædictam conclusionem, quædo Papa dispensauerit, quia ex Papæ dispensatione, laicus potest obtinere beneficium, Felyn. in cap. causam, quæ n. 6. de præscript. Capra, reg. 97. vbi n. 34. Verbal. decif. 138. p. 2. & decif. 24. p. 3. & tradunt Doct. in d. cap. Ioannes de clericis coniugatis.

9 Secundò, nisi fuisset concessum beneficium laico non in titulum, sed in sustentationem, concurrentibus, Ecclesie vtilitate, & seruitijs Ecclesie factis, & ita procedit, quod habetur in cap. si quis 32. dist. & in cap. quia 12. qu. 1. & resoluit Capra, vbi sup. ex n. 35. Hoieda de incompatibil. benef. n. 76. in fin. Paris. n. 45. vbi sup.

RESOLVT. CXXXV.

- 1 Vicarius Episc. laicus esse non potest, & amplia, vt n. 2.
- 2 Bigamus admissus ad ordines Ecclesiasticos, Vicar. esse nequit.
- 3 Clericus coniugatus non potest assumi ad officium Vicariatus.
- 4 Laicus potest esse Vicarius in temporalibus, vel in spiritualibus cum licentia Papæ n. 7.
- 5 Laicus potest esse consultor Episcopi.

Laicus an possit esse Vicarius Episcopi.

1 Vicarius Episcopi debet esse Clericus, non autem Laicus vt dicitur formalibus verbis in c. in nouz vers. indecorum est enim Vicarium Episcopi laicum esse, & viros ecclesiasticos iudicare 16. qu. 7. Canonistæ in c. decernimus, vbi Abb. n. 12. Felyn. n. 6. Dec. n. 15. Ripa n. 56. extr. de iud. Turrecrem. in d. cap. in noua, n. 1. & 2. dicens, quod punitur Episcopus, qui Vicariū laicum constituit, Franc. in cap. 1. ad fin. vers. 4. laicus, Bertac. tract. de Episc. tit. de Vicar. Episc. n. 24. Sylua tract. de benef. p. 2. qu. 23. nu. 13. Massuer. ad præct. Papiens. in for. libell. act. rea. in verb. Vicarius, fidem faciens de communi Franc. Marcus decif. 1001. part. 1. Anton. de Prat. tract. de iurisd. Episcop. c. 6. num. 43.

Gg Foller.

Foller. super constit. regn. c. non exigit agendo, tit. de Episcop. & Cleric. n. 15. Borell. in commet. in d. pragmat. regn. §. 2. glof. 1. nu. 85. & ratio est, quia non debet in vno, & eodem officio dispar esse professio, iuxta illud propheticum; Non arabis in boue, & asino, de quo in d. c. in noua. Vnde sacrosancta Tridentina Synodus illos detestatur, qui pedes in diuersis ponunt, vnum in diuinis, alterum in carnalibus, vt in c. 6. fess. 14. in decreto de reformat. tum etiam secularis Index causas ecclesiasticas, neque principaliter, neque incidenter sine licentia Romani Pontificis cognoscere potest. d. cap. decernimus, vbi Doct.

2 Ampliatur etiam si laicus esset magnæ sanctimonie, Ripa in d. cap. decernimus, nu. 56. vbi etiam alij, maxime Dec. n. 15. reprobata opinione Siculi, & Barbatia, qui diuersum senserant.

3 Ampliatur, vt nec etiam bigamus admissus ad ordines ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi, Cörad. tit. de constit. Episc. num. 6. quem refert, & sequi videtur Cuch. instit. iur. canon. de Vicar. Episc. n. 55. lib. 2. Cum declaratione tamen nisi solutus fuerit à bigamie impedimento, & calibatum obseruet.

4 Ampliatur, vt non debeat esse Clericus coniugatus, etiam cum Virgine vnica, Gemin. cap. 1. n. 8. post Lapum ibi relatum, Anchar. n. 3. Franc. in glof. vers. recipiunt de off. Vicar. in 6. Imola in clement. 2. n. 14. de rescript. & cap. Ioannes col. 9. vers. circa quintam oppositionem extra de fide instrum. Abb. Felyn. Dec. & alij in cap. 2. n. 6. & 15. extra de iud. & in cap. sanè n. 2. extra de Cleric. coniug. Sylua tract. de benef. p. 2. qu. 23. n. 13. Mil. in reper. ver. Vicar. Episcop. post Ioann. Andr. in cap. fin. eodem tit. de Cleric. coniug. Anton. de Prat. in tract. de iurisd. Episcop. cap. 6. nu. 43. Franc. Marcus decif. 1501. nu. 1. part. 1. Capr. reg. 97. Paris. conf. 40. n. 25. in 4. Foller. super constit. regn. in cap. non exigit agendo num. 9. Cucc. instit. iur. canon. de Vicar. Episc. nu. 48. lib. 2. ea ratione, quia Clericus cum Virgine coniugatus censetur laicus, præterquam in duobus casibus referuatis, videlicet in privilegio Canonis, si quis suadente, ac etiam fori, vbi de crimine ciuilitate, vel criminaliter agitur, & hoc si in habitu, & tonsura incedat, cap. Clerici, §. in litteris extra de Cleric. coniug. cap. vnico de cleric. coniug. in 6. Capra de regul. 96. n. 27. Paris. d. conf. 30. n. 21. Extende huiusmodi ampliationem, etiam si iste coniugatus non bigamus incederet in habitu, & tonsura, quia Vicarius Episcopi esse non potest, nec officialis, vel Delegatus ad causam spiritualem, Gemin. in d. cap. 1. n. 8. post Anchar. n. 3. & Franch. in glof. in verb. recipiunt Capra d. reg. 97. num. 26. cum seq. ea ratione, quia quo ad reliqua, vt laicus reputatur, d. cap. vnico, ibi Io. Andr. de Cleric. coniug. lib. 6. & prædicta maxime procedunt si fuit laicus Iudex malefactorum, quia qui non potest ordinari, ordinatus etiam non potest indicare, & per consequens prohibetur esse Vicarius Episcopi, Bald. in procm. decret. n. 18. Felyn. in cap. 2. n. 6. Dec. n. 15. extra de iud.

5 Primo declaratur quando Vicarius Episcopi esset in spiritualibus constitutus, secus in temporalibus tantum, vt si Episcopus haberet temporalem iurisdictionem in aliquibus locis, in quibus laicus Vicarius deputari potest, Archid. in d. cap. in noua Turrecremat. n. 1. & 2. Felyn. post alios in d. cap. 2. col. 3. n. 6. vers. 5. Dec. n. 15. vbi refecat argumenta adducta in contrarium extra de iud. Zachar. in Apost. ad Abb. in cap. quoniam n. 3. extra de offic. ordin. Anton. de Prat. in tract. de iurisd. Episc. c. 6. n. 43. Lauin. de off. & potest. cap. Sede vacante 2. par. princip. qu. 10. n. 15. post Io. Andr. in cap. cum Ioannes extra de Cleric. coniugat. Butr. in cap. decernimus col. fin. extra de iud. Lap. in cap. 1. de off. Vicar. in 6. Nicol. de Mil. in reper. in ver. Vicar. Episcopi, Camil. Borell. dict. §. 2. glof. 1. nu. 86.

quidquid sentiant Siculi, Barbat. & Ripa in d. cap. decernimus n. 56. de iud. quorum opinio ex numero, & autoritate, & ratione Doctor. qui superius citati sunt confutatur Ioan. Segur. in direct. iud. Eccles. cap. 11. num. 1.

6 Secundo declaratur, vt non procedat in assessore, & Consultatore Episcopi, qui laicus esse potest, Archid. in cap. plures 16. quæst. 1. Abb. Felyn. & alij in cap. 2. extra de iud. Roman. in l. 2. ff. de off. assess. & est communis opinio, vt testatur Apost. ad Felyn. in d. cap. 2. n. 6. Lanfran. de arbitr. par. 2. ad finem, Apost. ad Abb. in cap. cum causam in fin. extra de iud. Cagnol. in repet. l. diem functo, n. 15. ff. de off. assess. Gaspar. Caball. in addit. ad constit. Aegidius lib. 3. c. 17. n. 3. Borell. d. §. 2. glof. 1. n. 85. Cuch. d. tit. de Vicar. Episc. n. 49. Extende hanc ampliationem, vt si forte Episcopus faceret laicum Vicarium suum in spiritualibus, verba debent impropriari, & exponi Vicarium suum, id est assessorem, Bald. in d. c. 2. n. 10. extende iud. direct. iud. Eccles. cap. 11. n. 2. & sup. n. 10.

7 Tercio declaratur, nisi ad sit licentia Papæ, c. Adrianus 63. dist. Gemin. in cap. 2. de præben. lib. 6. Anton. Franc. in apost. ad Abb. cap. quoniam nu. 3. extra de off. ord. Bertachi tract. de Episcop. n. 14. Ripa in d. cap. decernimus n. 56. Caball. in d. cap. 17. n. 3. & Papam committere posse Clericorum causas criminales etiam merè laico dicit glof. in cap. bene quidem in præter. 96. dist. quam totum mundum sequi testatur Bero. q. 7. num. 1. Clar. in pract. crimin. §. fin. qu. 41. vers. sed quid dicendum, & Paul. de Castr. conf. 220. incipiente vñ quadam dispositione affirmat se fuisse Florentie tempore, quo ibidem aderat Papa Martinus V. officio Vicariatus Florentie in spiritualibus Pontificis decreto, licet esset coniugatus decoratum, prout illum refert Tho. Diplonat in eius vita.

Quarto declaratur quando in Cinitate, vel Diocesi, populi diuersarum linguarum reperiuntur, quia tunc si vrget necessitas, tenetur Episcopus constituere sibi Vicarium non tantum Clericum, sed Episcopos illius lingue cap. quoniam, vbi Abb. in 3. not. extr. de offic. ordin. ponit exemplum de ciuitate Constantinopolitana, & de multis locis Calabrie, & de ciuitate Tridentina, in qua adsunt Theutonici, & Itali, & de ciuitate Meten. in qua adsunt Galli, & Theutonici in illis enim Cinitatibus Abb. in d. cap. quoniam in 4. notab. secundum tertium intellectum dicit esse constituendos Vicarios, qui Episcopi sunt, & non habent administrationem Episcopatus, quos idem Abb. in d. cap. quoniam n. 4. in fin. vocat nullum tenentes Episcopos, & Riccard. inter conf. Menoch. 52. n. 91. vol. 1. at Concilium Trident. titulares, vt in cap. 2. fess. 14. in decreto de reformat. firmat. Cuch. institut. iur. can. de Episc. num. 416.

RESOLVT. CXXXVI.

1 Laicus potest retinere Cappellaniam fundatam absque Episcopi autoritate, & amplia, vt num. 2. & vide num. 6.

3 Minor quatuordecim annorum potest retinere Cappellaniam.

4 Ordinari non potest quis ad titulum Cappellanie.

5 Filius non admittitur ad beneficium paternum.

Cappellania absque autoritate Ordinarij fundata, an possit teneri per laicum.

1 In facto proposito respondi indubitanter posse teneri per laicos Cappellantias fundatas absque consensu Ordinarij, ex eo quod supradictæ Cappellantie, quæ sæpè fundari solent maxime in Hispania absque aliquo Episcopo, vel alterius Superioris auctoritate, vt in illis succedunt.

succedant Clerici de parentela, vel alij quos appofuerint patroni laici de super nominati, vel aliter vocati sint; quod quamuis talis Cappellania debeat esse perpetua, usque ad obitum Cappellani, & habeat cetera requisita praefer authoritatem, & institutionem, seu prouisionem Ordinarij, nihilominus non erit beneficium Ecclesiasticum, ex quo primum, & quartum requisitum deficient, vt bene tradit Guido Pap. decif. 187. n. 1. cum sequentibus post glossam à contrario sensu inductam in d. clement. 2. verbo beneficiorum, de decimis; Decius conf. 135. n. 1. & 210. n. 4. Felyn. n. 2. Decius eodem n. 2. in fine, in cap. ex parte, ille secundus de rescriptis, Spinus de test. gloss. 4. principalium, num. 42. Auendanus in suo Dictionario, verb. benefic. & de exeq. mand. 2. par. cap. 14. n. 3. vers. item alij, Salazar de vlu. & consuetudine, cap. 12. n. 46. Emanuel Rodriquez in sua Summa, c. 42. p. 2. Salcedus in additione ad praxim Bernardi cap. 18. num. 9. Nauar. conf. 5. de praebedis incipit quidam, & conf. 7. eod. tit. incipit de Cappellania. Valasquez decif. 6. num. 12. Gregorius Tholosanus in Institutionibus rei beneficiarie cap. 12. n. 10. Parisius conf. 34. circa resolutionem, n. 9. cum sequentibus lib. 4. quod etiam procedit quamuis fundator esset Episcopus, & in forma communi tamquam laicus de bonis proprijs talem Cappellaniam fundaret, non vero Episcopali authoritate, Nauar. conf. 7. num. 1. & 2. incipit de Cappellania de praebedis; & consequenter cum huiusmodi Cappellania non sint beneficia ecclesiastica non comprehenduntur in regula 8. Cancellaria, & ratio est, quia nec ab Episcopo, neque à Papa conferuntur, Curtius Iunior confil. 20. praesupponitur num. 1. & 2. part. 1. Rebuff. de pacif. posses. d. num. 287. ad finem vers. & ideo Cappellania fundata per laicos, & talis Cappellania posset obtineri à laico, vel femina, nisi voluntas fundatoris contrarium declararet, Aluarus Velasquez d. consultatione 60. n. 13. Rota decif. 264. n. 1. & decif. sequenti part. 2. diuersorum, & decif. 182. n. 2. par. 1. diuers. & faciunt quae dixit Gonzalez in §. 1. de praebed. n. 28. & 29. Sic etiam non requiritur aetas quatuordecim annorum, requisita ad obtinendum beneficium ecclesiasticum, vt declarauit sacra Congreg. Concilij, & refert Rota decif. 482. in fin. par. diuersorum: Pariter quoque potest laicus patronus illam conferre, si testatoris voluntas, ita voluerit Guido Papa d. decif. 187. n. 2. vel quilibet alius haeres ipsius fundatoris sine aliquo Episcopi consensu, Gregor. Tholosan. d. cap. 1. n. 10. ver. si veritas Cappellania; Quod fit, vt ratione talis Cappellania non teneatur quis ad rationem Canonici officij instructorium conscientiae 2. par. c. 93. Spinus de test. dicta gloss. 4. principali n. 42. vers. quo fit post Nauarr. quem allegat, prout neque ad titulum illum tamquam ad titulum beneficij potest quis ad sacros ordines promoueri, Salcedus in praxi, Diaz cap. 18. n. 9. Spinus vbi supra. Hinc etiam Cappellaniae S. Iacobi Hispanorum de Vrbe, vbi recipiuntur per administratores illius Ecclesiastici Cappellani, absque alio titulo, non possunt dici beneficia ecclesiastica, nec cadunt sub reservatione: Sequitur etiam, quod in beneficijs non admittitur successio cap. 1. de praebed. Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 7. ita ut neque filius legitimus admitti possit ad beneficium per patrem possessum, cap. ad extirpandas de filijs presbyterorum, Abbas in d. cap. 1. n. 5. Rebuff. in praxi, tit. de dispensatione super defectu natalium n. 19. Achill. decif. 1. n. 1. & per totam de filijs presbyterorum, Puteus decif. 225. in vna Calciaten. Canoniciatus lib. 3. dicentes procedere in beneficijs immediatè possessis, secus si per 30. annos mediatè alius possederit, vel quando beneficij natura est mutata, velut si tale beneficium, tunc erat portio, & nunc fit Canoniciatus, Achilles, & Puteus, vbi supra declarant.

Praxis Aloy. Ricc. Pars IV.

6 Et in proprijs terminis, quod laicus sit capax huiusmodi Cappellaniae facit dictum Gonzalez in gloss. 5. §. 28. vbi potest laicus patronus illam conferre si voluntas testatoris, ita voluerit Guido Papa d. decif. 187. n. 2. vel quilibet alius haeres ipsius fundatoris sine aliquo Episcopi consensu, Gregor. Tholos. d. c. 1. n. 10. ad finem versiculi, si verò tales Cappellaniae: Extat etiam super hoc huiusmodi Concil. Trid. declaratio: Fuit etiam dubitatum quid iuris de illis, qui nullum certum habeat beneficium, sed solum iure legati relictum fuit à quibusdam, vt certa in hebdomada Missa celebrentur, & eorum haeredes faciant electionem Sacerdotum, qui huiusmodi legato satisfaciunt; responsum fuit à Congregatione praedicta satis esse si praedicti haeredes eligerent Sacerdotem aliquem ex approbatis ab Ordinario.

RESOLVT. CXXXVII.

- 1 Electio est nulla si interueniant Laici.
- 2 Laici non interueniunt in electionibus, nec possunt habere vocem ex consuetudine, num. 3.
- 4 Regulares non emittentes professionem non possunt eligere, nec eligi, & an sufficiat tacita possessio, n. 5.

An Laici, vel Clerici saeculares, vel Religiosi non professi arceantur ab electionibus regularium.

1 Pro declaratione huius Articuli, Respondeo primo, quod si Laici interueniant in electione cum Clericis, electionem esse nullam in totum: & ratio, 2 quia non est seruata forma; nam cum lex in c. massana de elect. de forma introduxerit, vt laici non interueniant in electionibus, vt tenent Card. & Imol. in d. c. massana, per consequens ea non seruata, electio est nulla, Cuch. infra citandus n. 99. Alciat. in l. 1. §. sed mihi n. 11. & 12. ff. de verb. oblig. quem refert, & approbat Rota in Treueren. Abbatiæ S. Maximini Mercur. 20. Nouemb. 1624. coram Illustriss. D. meo Coccino, §. & quamuis secundum aliquos in fin. Imò addo nulla ratione fieri posse, vt laici, quacumque consuetudine, 3 vocem habeant in electionibus Ecclesiasticis, vt probant text. in cap. cum tertia, c. quilibet & c. massana de elect. & vltra ordinarios explicant Firman. de Episcop. lib. 1. p. 3. c. 60. & lib. 2. p. 1. quæst. 31. Bal. de praescrip. p. 1. quinte q. 7. n. 17. & 9. & 10. n. 4. Sylua de benef. p. 3. q. 23. n. 12. & 21. & alij.

Respondeo 2. non solum Clericis saecularibus interdici dare, vel recipere suffragium in electionibus regularium per cap. cum ad nostram, c. officij, c. cum in magistrum, c. sacrosancta, & cap. massana de elect. c. inter quatuor de relig. dom. Put. decif. 261. lib. 2. Rota decif. 772. n. 1. p. 1. diuers. & decif. 229. n. 1. p. 1. in recent. & Tholos. in tit. de elect. cap. 10. num. 7. & 8. sed 4 etiam actiua, passiuæque voce carere ipsos regulares si tacite, vel expressè professionem non emittant, c. eo. §. in Ecclesijs, vbi Archid. & Anchar. n. 3. de elect. in 6. Angel. tit. de elect. n. 6. Syluest. eod. tit. de elect. n. 98. Hoc tamen posterius membrum huius assertionis sic explicandum est cum Gemin. in cap. nullus n. 1. & 6. de elect. in 6. Franch. in dicto cap. ex eo n. 1. Biaz. in suo direct. elect. par. 2. cap. 6. n. 1. & Suarez de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 4. n. 2. vt scilicet ad hoc, vt quis possit eligere sufficiat tacita professio; vt verò possit eligi, necessariò requiratur expressa professio, quam explicationem verissimam nedum existimo per d. c. cū in magistrum de elect. d. cap. nullus eodem tit. in 6. Clement. 1. §. ceterum prioratus, vers. sanè de stat. monach. Rota decif. 647. num. 1. coram Card. Seraphino, verū etiā ad eam necessariò addendū est, vt sint professi eiusdem ordinis, vel Congregationis, aliàs collatio, seu electio, vel prouisio de ipsis facta eo ipso est inanis, & irrita, cap. quam sit vers. defuncto vero 18. q.

Gg 2 2. c. cum

2. c. cum singula. §. prohibemur de præbend. in 6. clement. 1. de elect. clement. 1. de sepult. Concil. Trident. sess. 14. c. 10. de reform. & sels. c. 21. de regul. Et sacra Congregatio 12. Decembris 1585. censuit à nemine præter summum Pontificem posse conferri Abbatis, & beneficia administrationem habentia, nisi professis iuxta Canones, quam declarationem innuit Gonzalez supra regul. 8. Cancell. glos. 8. n. 78. ubi hanc materiam latè, & plenè tractat à n. 96. vsque ad 107. concordat Rodriquez to. 2. q. 52. ar. 8. dicens alumnos alterius religionis non posse assumi ad prælaturas illius religionis, ubi non sunt professi, nisi id autoritate Apostolica concedatur, ac Suarez de religione to. 4. tract. 8. lib. 2. c. 3. n. 11. in fine addit, ad id procedere etià si dignus non reperiretur in illa religione qui posset eligi; Et tandè regula minorica hæc habet c. 8. vniuersi fratres unum de fratribus illius religionis teneantur semper habere in generalem ministrum; quæ verba intelligenda, sunt ne dum de generali ministro, sed de quocumque alio inferiori Prælo ordinis, ut est concors omnium expostorum sententia; & Clemens VI. in sua Bulla regiminis vniuersalis edita anno 1346. die 23. Martij pro reformatione Ordinis Seruorum B. Mariæ, hæc habet in §. 6. nullus tamē nisi expressè professus fuerit, in priorem generalem eorundem fratrum eligi valeat, & assumi. Tandem hæc conclusiones in hoc dubio sic explanatas, limita, ut non procedant quando illi, quos diximus iure prohiberi electionibus interesse, admitteretur solum ad afferendā electori, & electoribus, utilitatem, ad hoc v. g. ut protegant, electionisq; celebrationem foueant, ac tueantur, vel ut eos, qui ex Collegio sunt minus fortè periti, instruant, formaq; electionis faciendæ edoceant gl. in d. c. quia propter verb. reducta, ubi Panorm. de elect. & Panorm. quoque Compell. Io. And. & Bal. in dicto c. 11. n. 2. Archid. c. 1. dict. 63. & Cuch. insit. maior. lib. 4. tit. de elect. n. 111.

RESOLVT. CXXXVIII.

- 1 Laici non possunt conferre beneficia.
- 2 Reges ex privilegio conferunt aliquando beneficia.
- 3 Spiritualia non possidentur à Laicis.

An Laici sint capaces facultatis conferendi beneficia Ecclesiastica.

VTique dicendum est esse incapaces ex eo, quòd de iure inter necessaria requisita, quæ concurrere debent ad constituendum beneficium ecclesiasticum, quæ numerantur per Gonzalez in Regul. §. Cancellar. 10. glos. 5. in principio, & Marefcotum lib. 2. variarū resolut. resolutione 94. est, quòd conferri non possit, nisi ab Ecclesiastica persona Episcopo, vel Prælato, non verò à Laico c. si quis deinceps c. si quis nullus 16. quæst. 7. & ibi glos. in summa Anchar. in d. reg. beneficium sub num. 3. Abb. num. 1. in d. conf. 47. n. 1. Lambert. d. articul. 3. n. 10. post principium. Rebuff. de pacif. poss. d. n. 187. in principio, & iuxta hanc opinionem, quòd Laici sint incapaces, censuit Rota in vna Aquinaten. monasterij 26. Ianuarij 1601. coram Illustrissimo Seraphino, cuius tenor est. *Domini sine difficultate censuerunt nullum ius cōpetere Domino Ioanni Zapate collatione ei per Proregem facta super monasterio, de quo agitur, non quidem ratione tituli, quia talis iuris conferendi Laici sint incapaces, eiusque ius resistit capitul. si quis deinceps, cap. per Laicos, capitul. Laici 6. quæst. 7. & iam fuit in hac causa resolutum; nam licet ex privilegio Papæ, Reges possint aliquando conferre beneficia, cap. Adrianus il. 2. 63. dict. cap. dilectus il. 3. de præbend. cap. cum inter de consuetud. Ioann. Montagn. de bigam. quæst. 5. tamen ad hoc requiritur privilegium d. c. si quis deinceps 16. quæst. 7. Rebuff. de nominat. quæst. 21.*

num. 58. *Selua de beneficio part. 2. quæst. 23. ex traditis per Ioann. Andr. in capitul. 2. in fine de præbend. in 6. Anchar. in cap. 1. num. 3. versic. circa personam de reg. iuris in 6. & ideo tale ius neque præscriptione, neque consuetudine queritur, Abb. in dict. capitul. dilectus num. 6. de præbend. Alexand. consil. 74. num. 17. & 19. lib. 4. Dec. consil. 134. numer. 3. Felin. in capitul. 2. num. 3. de maior. & obed. & in capitul. dilecto num. 1. de testibus Bald. de præscript. 1. part. quæst. 7. n. 16. & fuit resolutum in causa Toletana iuris nominandi coram Illustrissimo Blanchesetto 17. Aprilis 1584. vltra quòd de præscriptionis interruptione constat, ut benè deducitur in factis, non obstat dispositio capitul. consultationibus de iure patr. quia non concurrunt requisita, nempe titulus saltem coloratus, præsentatio coram Ordinario, & bona fides, ut per glos. ibidem, & Butr. numer. 8. vers. quarto casu; & quòd est maxime aduertendum, textus ille loquitur in terminis iuris patr. cuius laici non sunt incapaces, nos autem sumus in collatione facta à Laico nomine Regis, quæ habet manifestam iuris resistentiam, & cum hoc ius conferendi sit spirituale, & spiritualia possideri non possint à Laicis cap. Massana de elect. non inducitur ius aliquod ex collationibus de facto emanatis aduersus iuris divini dispositionem capitul. quarto de consuetud. Anchar. in capitul. si quando de off. deleg. in 6. Card. in clement. 2. in princ. de magis. Bal. in §. si clericus de pace tenenda, & ita conclusum pro informante.*

RESOLVT. CXXXIX.

- 1 Laici Religiosi non habent facultatem disponendi de Rebus Ecclesiasticis.
- 2 Administratio Rerum Ecclesie quotuplex sit.
- 3 Laici non possunt deputare ministros in Ecclesiis nec expellere præbyteros num. 4.
- 5 Laici non possunt esse Oeconomi, nec possunt deputari collectores obventionum Ecclesiasticarum, num. 6.
- 7 Laici non querunt elemosinas absque licentia.

An Patronus Laicus sit capax recipiendi oblationes, quæ fiunt intuitu deuotionis Cappellæ sui patronatus.

Laici etiam religiosi nullam habent de iure facultatem disponendi de rebus ecclesiasticis, siue in temporalibus, siue in spiritualibus c. benè & ibi glos. latè 95. dict. c. non placuit c. laici de rebus eccles. non alien. c. decernimus, ubi Doct. latissimè de iudicijs: dicit tamen Archid. in d. c. benè 17. q. 7. triplicem esse administrationem rerum Ecclesiarum autorizabilem, quæ est solius Episcopi; ministeriale Clericorum, prouidentialem verò, seu sollicitudinis competere posse laicis, quòd dictum alij sequuntur præsertim Butr. & Abb. in c. decernimus; & ut ad particularia descendamus; sciendum, quòd laici non possunt constitui, ut præsent Ecclesijs, vel clericis, vel se impendant de spiritualibus Ant. Abb. Fel. Dec. in c. decernimus; & licet secundum Abb. ibi cura omnium temporalium possit demandari laicis, non tamen ut administrant nomine proprio, vel tanquam ius habentes, nec principaliter, nec ministerialiter, ut Abb. dicit ibi in primo notab.

Vnde laici non possunt deputare ministros in Ecclesijs, sed Episcopus, Innoc. in c. cū venerabilis in fin. de except. & ibi alij, & in Curia Archiep. Neap. nullus clericus potest adscribi seruitio Ecclesiæ, in qua sint magistri laici sine licentia Curie Archiep. sub censuris, nec laici possunt expellere presbyteros ab Ecclesijs, c. contra Sanctorum, c. laici c. inuenti est 19. quæst. 7. neque possunt laici esse economi, neque administratores generales, & vniuersales Ecclesijs, ut super Ecclesijs, clericos, vel alia spiritualia, potestatem habeant; particulares

latēs verò, & speciales economi, Sindici, vel Procuratores constitui possunt, Butr. post alios notab. in d. c. decernimus: dicit tamen ibi Abb. quod posset eis committi cura omnium temporalium, cum ex hoc non præfint Ecclesijs, vel Clericis nec impediatur se de spiritualibus; & pariter Laici non possunt constitui procuratores ad vendendum bona Ecclesiæ, Butr. vbi supra: dicit tamen Abb. quod laicus potest constitui procurator ad vendendum vnam rem tantum non generaliter, sequitur Dec. ibid. n. 110. qui addit dummodo constituatur ad vendendum cum certo, & limitato pretio, quia tunc videtur simplex exequutor, secus si simpliciter constituatur, & quando procurator constitutus est ad vendendum bona Ecclesiæ, non videtur habere mandatum specialiter, nisi bona Ecclesiæ specificata sint, & secundum Butr. vbi supra non potest laicus deputari collector obventionum spiritualium, pro quo facit text. in c. Sanctorum, in c. hanc consuetudinem 10. quæst. 1. contrarium tenet Abb. ibi, sequitur Dec. n. 116. vbi dicit non obstant dicta iura, quia in illis prohibetur ne oblationes sint in dominio laicorum, & ne in ipsorum vtilitatem conuertantur, secus si nomine Reſtoris Ecclesiæ a laicis recipiantur, vt in vtilitatem Ecclesiæ, & Clericorum conuertantur: non tamen debent laici oblationes positas in Altari accipere, quamuis possint esse custodes Altaris, Dec. vbi supra post Archid. & Domin. in dict. cap. Sanctorum 10. quæst. 1. & etiam laici non possunt deputari operarij fabricæ Ecclesiæ, Butr. vbi supra n. 7. in quo, & si Abb. Fel. & Dec. videantur contradicere; tamen illud fatentur, quod quando cum officio fabricæ, habent etiam præminentiam super Clericos, & habebit potestatem distribuendi redditus inter Clericos, & percipiendi, vt dicit Abb. esse in Ciuitate Senarum, tunc tale officium non potest cedi laicis citra auctoritatem Papæ; atq; adeo non possunt habere loculos pro recipiendis elemosynis in Ecclesijs, cum oblationes debeant cedere ad vsum, & sustentationem Clericorum, & Sacerdotum, text. clar. in c. quia Sacerdotes, c. Sanctorum, c. hanc consuetudinem 10. q. 1. quoniam nec Clerici debent retinere caplas pro elemosynis recipiendis, si scandalum generent, argum. c. secundi de custod. Euchar. nempe si cum reliquijs superpositis, vel cartis indulgentiarum, quod prohibetur in Ecclesijs nostræ ciuitatis Neap. prout etiam non debet permitti laicis in Ecclesia extra ciuitatem quærere elemosynas pro aliqua causa, nisi maturè cognita per Episcopum, l. vnica, C. de medican. valid. lib. 1. 1. 10. de Platea extendit ad Clericos mendicantes, & alia pia loca, respectu quorum non ad Indicem sæcularem, vt in glo. ibi, sed ad ecclesiasticum cognitio spectat, Bart. in d. l. vnica; facit, quia mendicatio istorum sine causa, & necessitate concernit materiam peccati mortalis ex subtractione, quæ inde resultat ijs, qui verè indigent, cap. pastor. p. q. 2. Lucas de Penna ibidem, & Neapoli excommunicantur ipso facto quærentes elemosynam pro alijs sine licentia Curie Archiepiscopalis.

RESOLVT. CXL.

- 1 Laici non admittuntur in Synodo quando tractatur de correctione morum, at secus si tractetur de negotijs tangentibus ipsos num. 2.
- 3 Substantialia attenduntur.

Laici an sint admittendi in Synodo.

IN quadam synodo diocesana dubitabatur coram me, si essent admittendi laici, ad quod respondi, quod Brotr. de synodo p. 2. n. 38. post Io. And. in c. fin. de his quæ fi. a prælat. tenent, quod non admittuntur quādo

Praxis Aloyf. Ricc. Pars IV.

tractatur de correctione morum, aut de negotijs clericorum, quamuis possint admitti quando publicantur statuta edita in synodo prouinciali per c. fin. 18. distin. vel quando tractantur negotia tangencia laicos, Abb. in c. quod super his de ma. & obed. Vgol. in prælud. rub. quotuplex tit. c. 6. §. quoad alios ver. ad quid laici; hoc tamen intelligendum est, vt non debeant interuenire de necessitate, sed de quadam congruentia, quia sufficit, vt laicis nuncientur per clericos ea, quæ in synodo fuerunt ordinata, sicut etiam sufficit, vt curati publicent populo, & ceteris ecclesiasticis statuta Episcopi, prout etiam faciunt Episcopi de statutis concilij generalis, vel prouincialis, qui tamen non tenentur legere tota verba statutorum, sed sufficit, vt tantummodo legantur substantialia, Bald. in c. vltra tertiam de testam. Rot. de synodi part. 3. actu 6. n. 36. & alij recentiores, cum substantialia debeant semper attendi.

P R A X I S C E N S V R A R V M
contra occupantes bona redditus, ac iurisdictiones Ecclesiæ:

Iuxta formam Bullæ Cœnæ can. 17. & Sac. Conc. Trid. sess. 22. can. 11. de Reformatione.

RESOLVT. CXLI.

- 1 Dispositio Bullæ Cœnæ can. 17. recensetur.
- 2 Concil. Trid. sess. 22. can. 11. de reform. memoratur.

Bulla Cœnæ can. 17. quid disponat, & an concordet cum Concilio Tridentino sess. 22. can. 11. de reformat.

PRO introductione huius praxis est sciendum, quod foelicis memoriæ Iulius II. siue vt alij scribunt Leo X. addidit censuram in hoc canone contra occupantes bona redditus, &c. Ecclesiæ per hæc verba.

- 1 Quinque Iurisdictiones, seu fructus, Redditus, & prouentus ad nos, & Sedem Apostolicam, & quascumque ecclesiasticas personas ratione ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum pertinentes usurpant, vel etiam quauis occasione, vel causa sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant.
- 2 Cum qua quidem dispositione concordat Sacrum Concil. Trident. sess. 22. de reformat. can. 11. vt ex sequentibus eiusdem verbis apparet, quæ sunt tenoris sequentibus videlicet.

Siquidem Clericorum, vel Laicorum quacumque dignitate etiam Imperiali, aut Regali præfulgeant in tantum malorum omnium radix cupiditas occupauerit, vt alienius Ecclesiæ, seu cuiusvis secularis, vel regularis beneficij Montium pietatis aliorumque piorum locorum Iurisdictiones bonæ, census ac iura etiam feudalia, & emphyteotica fructus emolumenta, seu quascumque obventiones quæ in ministrorum, & pauperum necessitates conuerti debent per se, vel per alios vi vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut Laycorum, seu quacumque arte, aut quocumque quasito colore, in proprios vsus conuerti illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab ijs ad quos iure pertinent percipiantur, is anathemati, tam diu subiaceat, quandiu iurisdictiones, bonæ, res, iura, fructus, & redditus ad quos occupauerit, vel qui ad eum, quacumque etiam ex donatione suppositæ personæ peruenerint Ecclesiæ eiusque administratori sine beneficio integrè restituerit, ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdem Eccles. patronus fuerit, etiam iure patronatus vltra prædictas penas eo ipso priuatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, &

Gg 3 usurpa-